

Uppgifter om Örkelljunga kyrka, lämnade av kyrkovaktmästaren Hugo Olsson, Örkelljunga.

Gravvård. Fragment av en gravsten av kalksten funnen av Olsson invid Kommunala Mellanskolans västra trappnedgång. Gravstensfragmentet förvaras i kyrkans sakristia. En uthuggen gestalt samt ett par bokstäver synas bl. a. Mindre stycken av andra gravstenar fanns på samma plats,

Altarsten. Till sockenstugan i Örkelljunga, sedermera Kommunala Mellanskolan användes i många år en stor granitsten som trappa. Kyrkoherde Krook upptäckte att det var en altarsten och lät föra den till kyrkan. Där stod den åtskilliga år innan den blev placerad som altarskiva i ett altare i sakristian. Troligen är det ett sidoaltare.

Rökelsekar. Både Örkelljunga och Rya kyrkors rökelsekar förvarades på en hylla i sakristian till Örkelljunga kyrka många år. En gång blev jag av en dam erbjuden 500 kr. om jag ville sälja Örkelljunga kyrkas rökelsekar. Ånej, sade jag, det är kyrkans rökelsekar.

Kalkmålningar finnas säkerligen på östra korväggens innersida. Men vid restaureringen ville arbetarna ej knacka fram dem - de såg delar där av - ty det hade försenat arbetet för dem.

Altarinramning. Sidocstyckena i altaruppsatsen sågades av under

ACC. N:R M. 11637: 2.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Pfaffs tid och det var först under sista restaureringen som Hissing skar överdelen och satte sidostyckena i sitt forna skick.

Gravvalv finnes under koret. Men före Pfaffs tid var det dubbelt så stort. På hans tid var där kullerstensgolv i gången fram till altaret, men den togs då upp och fylldes i graven så att den blott blev hälften så liten. Stenen syntes vid restaureringen 1929. - Tidigare hade där inte varit något golv under bänkarna. Det var nog praktiskt, för då kunde de stampa i golvet utan att det hördes, när det var kallt i kyrkan. I gravvalvet påträffade vi även syllar av ek, i vilka järnen till bänkfästena glötts in. Där hade varit en syll vid väggen och en vid gången vid båda sidor. - I gravvalvet fann vi bl.a. Berndt von Liewens kista. Det var en kista av dubbel ek (dubbel ekkista). Utanpå var den klädd med läder. Det finns där ännu. Man kunde även se rester av hans blå karolineruniform. Men kistan hade stårr intill norr-väggen där det varit en glugg upp till marken för luft och därför hade den svårt förfarits av regn och fukt. - Genom den gluggen - en lufttrumma finns där fortfarande brukade folk förr kasta sina "Åskapauga" / askapojkar. Det var missfall och sådant som man lade i små träaskar och så kastades de ner i gravvalvet genom gluggen. Vid restaureringen fann vi flera mer eller mindre uppruttnade askar.

Kistinskriptioner, som nu äro uppsatta i Örskelljunga kyrka, men som tidigare suttit på kistor i gravvalvet. Liewens tavla satt tidigare - före restaureringen 1929 - i sakristian liksom sries pastorum -

M. 11637:3

FOLKLIVSARKIVET

Institutionen för folklivsforsk-
ning vid Lunds universitet

Men tavlan över Liewens fru var ej tidigare uppsatt, utan låg bland annat skräp, liksom den lille trumpetaren som nu sitter över nummertavlan som dekoration.

Dopfatet har så länge jag minns utgjorts ~~sitt~~ av en i dopfunten ner-satt och å botten sammanlödad mjölksil. Det gamla dopfatet har för några år sedan upphängts å långhusets norra vägg. Plåtslagare Hellström har putsat upp det och lödat en hängare på baksidan. - Dopfunten övermålad genom direktör Hjelm-Lundbergs åtgärder. Men under syns den gamla färgen, som är mycket vackrare. - I Rya döpte de i en vanlig soppterrin i många år. Det var inte så noga förr.

Gravar. på kyrkogården. Prosten Fristedt och hans fru ligger i en murad grav. Den såg ut precis som ett brovalv. Men stenen, som var av kalksten, tror jag blev rent oläslig. Stenhuggare Eklund högg därför en ny av samma utseende. Men när prostinnan dog kunde ej läsas på den gamla stenen, därför blev det aldrig inhugget.

Prosten Rosenblad. han ville ha betalt för allt vad han skulle göra. Hade de inte pengar med sig när de kom för att döpa ett barn kunde de först få gå hem och hämta.

Jordafärd. Här bar de liken till kyrkan till fram på 1880-talet. Det var en skam att köras. "De hade det så fattigt att de måtte köra dom till graven" kunde man få höra när de någon gång körde folk .

ACC. NR M. 11637: 4

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Altare och kor. Före restaureringen fanns inga kalkstenstrappor upp till koret. Koret låg tvärtoå ett helt trappsteg längre ner än den öbriga kyrkan. Korskranket stod före 1929 mitt imellan korfönsterna, så att halva fönstret var i sakristian. Läktarna i norr och söder var också större och gick fram till mitten av fönsterna.

Orgelläktaren satt förr 80 em. lägre och gick nog också längre fram för det fanns ett par pelare till som bar upp den. - Mittgången var förr blott 180 sm. nux är den 200. bred. -

Nischen i korets södra vägg är gammal. Var inramad av trä redan före restaureringen 1929.

Kyrkoväktare. Min far var bara kyrkväktare i tre år. Tidigare var där H ana Bengten - en morfar till Mösse-stenfeldt och Friska-Eljasen farfar till snickare Sigfris Svantesson. Tidigare före Forssell hörde ringningsskyldigheten till klockaren, men Forssell övertog aldrig den skyldigheten, utan då fick kyrkväktaren ringa vid gudstjänsterna. Tidigare fick vem som ville ringa vid begravningar.
